1858. N°. 76.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG 21 SEPTEMBER.

BIJ DEZE COURANT WORDT EEN BIJVOEGSEL UITGEGEVEN.

BEKENDMAKING.

Bij deze wordt aan de belanghebbenden bekend gemaakt, dat de op den 30 Augustus 1858 **gesloten passagie** met Rijtuigen, Paarden en Vee over de *Brug* bij het *Driesumer Tolhuis* en over de *Triemster Brug*, beiden gelegen over het kanaal van *Dokkum* naar *Stroobos*, wederom is **GEOPEND.**

Leeuwarden, den 20 September 1858.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Leeuwarden* brengen bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat de jaarlijksche visitatien, nopens den herijk der Maten en Gewigten, eerstdaags bij de Ingezetenen zullen plaats hebben;

dat alzoo een iegelijk wordt gewaarschuwd, om zijne Maten en Gewigten *nog eens na te zien* en die stukken, op welke de jaarletter **O** niet gevonden wordt, daartoe alsnog aan de Arrondissements-ijkers te doen toekomen, waartoe aan de belanghebbenden de gelegenheid wordt gegeven van af den 18 tot en met Zaturdag den 25 dezer, telken voormiddag van 8 tot 's namiddags 1 uur.

Burgemeester en Wethouders doen deze waarschuwing met te meer aandrang, omdat, niettegenstaande zulks jaarlijksch geschiedt, de ondervinding heeft geleerd, dat er steeds nog een aantal Processen-Verbaal, tegen nalatigen ten deze, moeten worden opgemaakt, welke vervolgingen, met kleine oplettendheid, kunnen worden voorkomen.

Leeuwarden, den 17 September 1858.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris, M. S. DE WAL.

LONDEN, 17 September.

Een bij den *Times* ontvangen schrijven uit Calcutta van den 7 Augustus jl. zegt: „De opstand schijnt allengs uit te sterven. De werkeloosheid der muiters is welligt ten deele toe te schrijven aan den regen, waardoor zij nog meer dan de onzen in hunne bewegingen belemmerd worden; maar hare hoofdoorzaak is blijkbaar in moedeloosheid gelegen. Ieder cipayer, die in de hand der onzen valt, doet hetzelfde verbaal: hij verklaart dat zijne makkers den strijd voortzetten zonder doel of plan of drijfveer behalve de zucht om hun leven te redden en om den rijken buit, dien zij behaald hebben, te behouden. De buit is welligt nog de grootste belemmering voor hen. Ieder cipayer is met goudstukken beladen; en daarom maken de landlieden jagt op hem. Naar de voorstelling der spionnen moet de toestand der cipayers verschrikkelijk zijn; zij kunnen dan ook nog wel lastig voor de onzen zijn, maar politiek gevaar is er van hunnen kant niet meer te vrezen. Zelfs in Oude wordt de staat der zaken gunstiger voor ons."

— De heer Hind, sterrekundige aan het observatorium in Regentspark, deelt mede, dat de komeet van Donati, die thans aller aandacht wekt, twaalf millioen eng. mijlen van de aarde verwijderd is, dat hij een diameter van drie duizend mijlen heeft, en de staart vijftien millioen mijlen lang is. Aangezien de baan der komeet een eivormig rond beschrijft, zullen er eenige honderden jaren verloopen alvorens zij op nieuw verschijnt. De heer Hind verwacht, dat wanneer de komeet van Donati haar hoogste punt van helderheid bereikt heeft, in October, zij door een teleskoop bij vollen zonneschijn zal kunnen waargenomen worden.

's GRAVENHAGE, 18 September.

Het heeft Z. M. den Koning behaagd, den heer F. Dunckler, kapelmeester van het regement grenadiers en jagers, te benoemen tot ridder der orde van de Eikenkroon. Deze onderscheiding zal zeker met belangsteling vernomen worden door allen, die 's mans verdiensten als uitstekend toonkunstenaar kennen en waarderen. Die onderscheiding was van te meer waarde, omdat de heer Dunckler het ridderkruis uit handen van Z. K. H. den Prins van Oranje heeft mogen ontvangen.

— Z. K. H. de Prins van Oranje heeft heden ten 12½ ure in een bijzonder gehoor ontvangen de leden van den Hoogen Raad der Nederlanden, het Prov. Geregtshof in Zuidholland, de Arrondissements-Regtbank te 's Hage, benevens andere regterlijke autoriteiten. Men verzekert, dat Z. K. H in het begin der volgende maand eene buitenlandsche reis ondernemen en zich het eerst naar Wiesbaden begeven zal.

— Uit een particulier schrijven van Batavia van den 25sten Julij wordt aan de *Utr. Ct.* 't volgende medegedeeld: „Ofschoon de bladen er hier nog geen berigt van zullen geven, kan ik u melden, dat van deze reede reeds den 28sten eene expéditie naar Djambie zal vertrekken, op de oostkust van Sumatra. Tot die expéditie zullen behooren de stoomschepen *Groningen*, *Celebes*, *Onrust* en *Adm. Kingsbergen.* De overste Courrier dit Dubekar zal met het opperbevel over deze flotille belast worden en daartoe waarschijnlijk zijne vlag op de *Kingsbergen* hijschen" Op deze schepen zullen ongeveer 400 m n infanterie worden ingescheept, onder lbevel van majoor de Lange. De *Groningen* zou voor de kreken gestationeerd blijven".

ARNHEM, 16 September.

De bekende dievenbende, die in den vorigen winter zoo veel van zich deed spreken, zal den 30 dezer alhier voor het Provinciaal Geregtshof in Gelderland teregt staan. De beschuldigden zijn: 1. Friedrich Wilhelm Hilf, zich noemende Schultz, oud 38 jaren, volgens zijne opgave geboren te Straatsburg, volgens ingewonnen informatien te Dabukow bij Potsdam, laatstelijk zonder vaste woonplaats, van beroep schrijnwerker of kunstpaardenrijder; 2. Isaac Mozes Verdoner, oud 47 jaren, geboren en wonende te Amsterdam, baardscheerder; 3. Hartog Mozes Verdoner, oud 44 jaren, geboren en wonende te Amsterdam, baardscheerder; 4. Tobias Mozes Verdoner, oud 41 jaren, geboren en wonende te Amsterdam, baardscheerder; en 5. Anna Maria Kersten, zich ook genaamd hebbende Schäfer, oud 33 jaren, geboren te Waldbreitbach, kreis Neuwied, laatstelijk zonder vaste woonplaats en zonder beroep.

Deze personen worden schuldig verklaard aan de diefstallen gepleegd: bij mejufvrouw E. M. Huijser te Middagstersteeg, in den nacht van 6 op 7 November; bij mr. P. C. baron Nahuijs aan den Velperweg onder Arnhem, in den nacht van 7 op 8 November; bij den heer C. W. A. baron Westerholt van Hoekfort, op den huize *Lustoord* onder Velp, in den nacht van 19 op 20 December; bij den heer J. A. C. Rovers, hoogleeraar te Utrecht, in den morgen van den 8 Januarij; bij den heer Th. Stuart, van Amsterdam, tijdelijk verblijf houdende te Doorn, in den morgen van den 8 Januarij; en bij den heer M. W. ten Cate onder Arnhem, in den morgen van den 18 Februarij ll.

De *Arnh. Ct.* deelt de geheele acte van beschuldiging mede, waaruit nog blijkt, dat Hilf reeds verschillende veroordeelingen in Duitschland ten zijnen laste heeft, en uit de gevangenissen Wittenberg Stendal, Brunsweig-Hamburg, Schwartau-Enten en Vechta is uitgebroken, en te Woerden 7 jaar gevangenisstraf heeft ondergaan; Isaac Mozes Verdoner heeft te pronk gestaan en 6 jaar gezeten, en is daarna nog veroordeeld tot geeseling en brandmerk met 10 jaar gevangenisstraf, terwijl Hartog Verdoner reeds 2 jaar gevangen was; Tobias Mozes Verdoner was tot nu toe nog niet nadeelig bekend, en Anna Kersten staat als allerliederlijkst bekend.

WORKUM, 15 September.

Heden had alhier de gewone hardzeilpartij van de zeilvereeniging *Workum* plaats. Aanvankelijk scheen dat feest door windstilte geen voortgang te kunnen hebben. Na een weinig tijds kwam er evenwel eene tamelijke koelte op en is de partij ten aanschouwe van eene groote menigte volks afgeloopen, wier tegenwoordigheid het bewijs leverde dat 't werkelijk een volksfeest is. 17 vaartuigen namen aan dezen wedstrijd deel; en werd de prijs der 1ste klasse behaald door A. Olij te Sneek, de premie door S. A. Bijlstra te Grouw; 2de klasse, prijs A. de Haas te Gaastmeer, premie Jan de Vries te Workum; 3de klasse, prijs R. Zijlstra te Dragten, premie I. J. Flapper te Workum; 4de klasse, prijs S. J. Dijkstra te Workum, premie E. H. van der Zee te Joure.

LEEUWARDEN, 20 September.

(Het Bijvoegsel, behoorende bij deze Courant, behelst o. a. de per ***telegraaf*** bij ons ontvangen rede, heden door Z. M. den Koning bij gelegenheid der opening van de Staten-Generaal gehouden.)

Zaturdag jl. zijn alhier van het dépôt van het 8ste regement infanterie uit Groningen aangekomen 32 manschappen, ten einde bij de te dezer stede in bezetting liggende veld-bataillons van dat regement over te gaan.

— Naar wij vernemen, heeft de persoon van Adrianus Bijsterveld zich in cassatie voorzien van het veroordeelend arrest, de vorige week door het Provinciaal Geregtshof van Friesland over hem uitgesproken.

— Vrijdag jl. werd aan de hoogeschool te Utrecht in de vroedkunde gedoctoreerd de heer W. van Wicheren, med. doctor van Leeuwarden.

— Van Holwerd wordt ons gemeld: „Zaturdag ll. had alhier ter gelegenheid der kermis de aangekondigde harddraverij plaats, waaraan 11 paarden deel namen, en werd de prijs, een zilveren tabakspot en dito komfoor eindelijk behaald door de zwarte bles van den heer H. Aitsma te St. Jacobi-Parochie, bereden door den pikeur P. de Boer. Opgeluisterd door de hoornmuziek van den heer Boesnach, is dit volksfeest, ofschoon velen der toeschouwers door den regen huiswaarts keerden, tot aller genoegen afgeloopen.

— Z. M. heeft goedgevonden bij het 5de regement infanterie te benoemen, tot kapitein van de 3de klasse den 1sten luitenant C. Butgault, van het 8ste reg.

— Door Z. M. is de luitenant ter zee van de 1ste klasse C. T. Hackstroh, met den laatsten dezer eervol ontheven van het bevel over Z. M. schoener *Atalante* en dat bevel met den 1 October e. k. opgedragen aan den luitenant ter zee van de 1ste klasse J. W. Binkes.

— Door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie zijn o. a. bij onderscheidene beschikkingen: benoemd tot substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Samarang, de eerste commies bij het parquet van den procureur-generaal bij het Hooggeregtshof van Nederlandsch Indie, mr. U. J. Huber Noodt, en overgeplaatst bij het garnizoensbataillon op Banka, de 2de luitenant P. van der Weyde, van het 11de bataillon.

— De minister van binnenlandsche zaken, in aanmerking nemende, dat de grens voor de bezorging van telegrammen van de rijkstelegraafkantoren door den gewonen besteller behoort te worden geregeld, heeft bepaald, dat de bezorging van telegrammen door den gewonen besteller, van ieder rijkstelegraafkantoor, niet verder geschiedt dan zich de kring uitstrekt, waarbinnen de plaatselijke belasting der gemeente, in welke het kantoor gevestigd is, wordt geheven.

— In de maand Augustus jl. hebben 's Rijks middelen *f* 5,421,556.38 opgebragt tegen *f* 4,831,290.32 in dezelfde maand van 1857. In de acht eerste maanden van dit jaar is de opbrengst geweest *f* 37,173,433.23 tegen *f* 36,175,564.77 in dezelfde maanden van 1857.

HARLINGEN, 19 September. De dag van heden was voor de Doopsgezinde gemeente alhier een ware feestdag. Naar aanleiding van Psalm 103 vs. 1 werd door den weleerw. heer P. Cool, leeraar dier gemeente, het nieuwe kerkgebouw plegtig aan de openbare godsdienstoefening toegewijd De schoone rede en de gespierde stijl daarvan, waren wel in staat, om de harten der overgroote menigte toehoorders tot opgewektheid en dankbaarheid te stemmen. De plegtigheid, die opgeluisterd werd door een zangkoor, onder de leiding van den heer T. van der Dussen, zal gewis bij velen nog lang in herinnering blijven.

De kerk zelve voldoet volkomen aan de tegenwoordige behoefte, en verwekt, vooral van binnen, een aangenamen indruk. In 't kort *„het werk prijst zijne meesters."* Ook het orgel, door de heeren van Oeckelen en Zn. te Groningen, vernieuwd en vergroot, verstrekt het bedehuis tot sieraad en geeft op nieuw getuige van de bekwaamheid dier heeren in hun vak.

Na afloop der godsdienstoefening vereenigden zich vele feestgenooten met de onderscheidene corporatien, tot het feest genood en een deel van het zangkoor op nieuw in het gebouw de *Harmonie.* Dáár werd, bij monde van den heer J. van Hulst, van wege de Doopsgezinde gemeente aan de Hervormde gemeente een rijk geschenk aangeboden, bestaande in een keurig bewerkte zilveren wijnkan, ten gebruike bij het H. Avondmaal met de volgende inscriptie: *Gave der dankbaarheid van de Doopsgezinde gemeente te Harlingen aan de Hervormde gemeente aldaar*, *voor het gebruik der Westerkerk in den jare* 1857—1858. *Joh.* 13 *vs.* 35. Op den voet is gegrift: *Aangeboden op den* 19 *Sept.* 1858, *zijnde de dag der plegtige toewijding van de nieuwe Doopsgezinde kerk te Harlingen.*

Die toespraak werd van wege de Hervormde gemeente dankzeggend beantwoord door den heer S. Miedema, terwijl ook nog de weleerw. heer J. du Saar, de feestvierenden geluk wenschte met dezen heugelijken en gedenkwaardigen dag.

Na eenigen tijd van genoegelijk zamenzijn nam hiermede het feest ten einde.

— Ter beroeping van een predikant bij de Walsche gemeente te Delft is woensdag jl door den kerkeraad het volgend zestal gemaakt: dd. Chantepié de la Saussaye. pred. te Leijden, Pierson te Rotterdam, Gagnebin te Amsterdam, Gerlach te Middelburg, Perk te Dordrecht en de kandidaat Luti, hulpprediker te Leijden.

Vrijdag jl. werd er te Pingjum vergelijkend examen gehouden voor den vacanten onderwijzerspost aldaar. Van de 26 sollicitanten, die zich hadden aangegeven, waren 21 opgekomen. — Na afloop van 't examen bleek het, dat het meest hadden uitgemunt (alph. gesteld): Dirks, van Balk; Jansma, van Makkum; Petten, van Ter Idzard; Piekema, van Bornwerd; Piso, van Bolsward; van der Veen, van Burgwerd, en Zijlstra, van Franeker.

236ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde klasse.

5de trekk. No. 4950, een prijs van *f* 1000. — 6de trekk. Nos. 7163 en 9264, ieder een prijs van *f* 1000. No. 15705, een prijs van *f* 100,000. — 7de trekk. Nos. 19523, 16216, 14402, 17634, 2060, 6813 en 7230, ieder een prijs van *f* 1000. No. 5708, een prijs van *f* 10,000. — 8ste trekk. Nos. 16166, 6454 en 7570, ieder een prijs van *f* 1000.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

AMSTERDAM, 20 September.

NEDERLAND	W. Schuld	2½	pCt.	64¾
Dito	Dito	3	„	77
Dito	Dito	4	„	99
Dito	Amort.Sijnd.	3½	„	
Dito	Hand-Maats.	4½	„	141⅜
SPANJE	Obligatien	1½	„	29⅛
Dito	Dito	3	„	45¾
Dito	Binnenl. 6/m.	3	„	39$\frac{15}{16}$
PORTUGAL	Obligatien	3	„	46⅛
Dito	Dito (1856)	3	„	45¾

RUSLAND	Obl. H. & C° $\frac{1798}{1816}$	5	pCt.	106¼
Dito	„ Dito $\frac{1828}{1829}$	5	„	104⅛
Dito	„ Dito	4	„	87
Dito	„ S. & C°. 5 Serie	5	„	98$\frac{9}{16}$
Dito	„ Dito 6 „	5	„	102⅜
Dito	„ Dito	4	„	87
OOSTENRIJK	Metaliek	5	„	77⅛
Dito	Nationale	5	„	78⅛
Dito	bet. Amst.	5	„	87$\frac{7}{16}$
Dito		2½	„	39⅛

LONDEN, 20 September. Tarwe 1/ à 2/ lager, Garst en Haver flaauw. — Raapolie 44/. Lijnolie 33/. — Boter: friesche 112/. — De aanvoer aan de veemarkt bestond uit: 5002 Runderen, 160 Kalveren en 24,460 Schapen. De stemming der markt was vooral het vee iets beter.

AMSTERDAM, 20 September. Granen stil. — Koolzaad op 9 vat op Sept. 74 p. v., op October 74½ p. v., op November 76 p. v. — Raapolie, vliegend ƒ 41¼, op October ƒ 41, op November ƒ 41⅛, op December ƒ 42¼, op Mei ƒ 42½. Lijnolie, vliegend ƒ 31, op October ƒ 31, op November ƒ 31¼, op December ƒ 32, op April ƒ 32½.

LEEUWARDEN, 17 September. Boter ƒ 48. Aanvoer 639 ½, 236 ¼ en 78 1/16 vaten. Kaas ƒ 30 à ƒ 32. Aanvoer 3848 Ned. ponden. — Veemarkt. 613 Runderen: 124 vette Koeijen ƒ 90 à ƒ 185, 145 melke ƒ 35 à ƒ 155, 37 vare dito ƒ 40 à ƒ 75, 59 Vaarsen ƒ 50 à ƒ 115, 109 Pinken ƒ 12 à ƒ 56, 47 Ossen ƒ 40 à ƒ 125, 21 Stieren ƒ 16 à ƒ 90, 27 vette Kalveren ƒ 9 à ƒ 42, 44 gras dito ƒ 5 à ƒ 22; 451 Varkens: 36 vette ƒ 40 à ƒ 98, 138 vette Biggen ƒ 16 à ƒ 42, 277 magere dito ƒ 5 à ƒ 32; 526 Schapen: 350 vette ƒ 14 à ƒ 24. 12 magere ƒ 5 à ƒ 8, 24 melke dito ƒ 6 à ƒ 17, 6 Rammen ƒ 10 à ƒ 16, 113 Lammeren ƒ 4 à ƒ 10, 21 magere Hamels ƒ 3 à ƒ 5; zoomede 1 Bok ƒ 13, 3 Werkpaarden ƒ 40 à ƒ 75 en 8 Veulens ƒ 20 à ƒ 45. Kalve en vette Koeijen waren hooger, overigens onveranderd.

GRONINGEN, 17 September. Oude Tarwe stil, nieuwe 20 ct. lager, Rogge in een doen, Boekweit 25 lager, Garst iets lager, dikke Haver in een doen, Voer 30 ct. lager, Boonen prijshoudend, grove Gort stil. — Koolzaad ƒ 12.50 à ƒ 13.25 aangeboden. — Raapolie ƒ 42.

DRAGTEN, 16 September. Boter ƒ 47. Aanvoer 21 ¼ en 42 ¼ vaten. Boekweit ƒ 6 à ƒ 6.50.

De Ondergeteekende berigt, dat ingevolge de advertentie, geplaatst in de Leeuwarder Courant van 27 Aug. ll. ontvangen is, bij Ds. SCHEUER: Van N. N. 1 muntb. à ƒ 10, van de Wed. K. 1 coup. à ƒ 4.95, van N. N. ƒ 5, van N. N. ƒ 2; alsmede bij den Ondergeteekende van X. X., door bezorging van den Heer H. Borgrink, ƒ 5.

Bij de dankzegging voor deze bijdragen worden allen, die nog eene liefdegift ten bedoelden einde wenschen af te zonderen, verzocht, zulks spoedig te willen doen bij eenen van de protestantsche leeraren binnen deze stad.

Leeuwarden, 18 September 1858. L. PROES.

Op den 5 dezer maand is te Emden overleden de Heer Th. E. Heinecken, vroeger predikant te Burum in Friesland, laatstelijk te Berkel en Rodenrijs in Zuidholland, nalatende eene weduwe met negen hulpbehoevende kinderen. In de gemeente van Berkel hebben eenige notabele ingezetenen eene poging in het werk gesteld, om aan den deerniswaardigen toestand, waarin dit huisgezin aldaar achterblijft, op menschlievende wijze te gemoet te komen, en den Ondergeteekende verzocht, zijne medewerking daarbij te willen betoonen. Hij rigt daartoe met bescheiden aandrang eene uitnoodiging aan de ingezetenen van dit gewest en van deze stad, om eene gave van christelijke mededeelzaamheid te mogen ontvangen, ten behoeve der nagelatene betrekkingen van wijlen den Heer Heinecken, die, terwijl hij zijne familie in Oostfriesland bezocht, door den dood is verhinderd geworden, tot zijn gezin en zijne gemeente weder te keeren.

Leeuwarden, 18 September 1858. L. PROES.

COMMISSARISSEN VAN DE STADS TEEKENSCHOOL te *Leeuwarden* brengen, ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de **Lessen** in het HANDTEEKENEN zullen aanvangen in de maand October e. k.; terwijl diegene, welke van die lessen gebruik willen maken of reeds gemaakt hebben, zich daartoe dagelijks kunnen aangeven ten huize van den Heer T. EERNSTMAN, in de Breedstraat alhier tot en met den 25 September.

Leeuwarden, den 20 September 1858.
J. J. G. VAN WICHEREN, *President.*
W. HAMSTRA, *Secretaris.*

COMMISSARISSEN VAN DE STADS TEEKENSCHOOL te *Leeuwarden* roepen, bij dezen, op alle zoodanige **Jongelingen**, welke verlangen **Onderwijs** te ontvangen in het BOUWKUNDIG TEEKENEN, ook diegenen, welke dit Onderwijs reeds hebben genoten, om zich van af heden tot en met den 28 September aan te geven ten huize van den Heer F. STOETT, in de Groote Kerkstraat alhier, des middags ten 12 uur, ieder voorzien van een bewijs van goed gedrag, afgegeven door de Bazen bij wie zij werken.

Leeuwarden, den 20 September 1858.
J. J. G. VAN WICHEREN, *President.*
W. HAMSTRA, *Secretaris.*

VERGADERING VAN DE AFDEELING FRIESLAND DER NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING VAN *GENEESKUNST*, te *Sneek*, op **Donderdag** 23 September 1858.

OPENLIJKE VERGADERING van de afdeeling LEEUWARDEN der Nederlandsche Vereeniging
TOT AFSCHAFFING VAN DEN STERKEN DRANK,
op DINGSDAG den 28 September e. k., des avonds ten 8 ure, in het Hôtel *de Nederlanden*, in het Zaailand. — *De toegang is vrij.*

EXTRACT-VONNIS. Bij vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Leeuwarden, van den tienden Augustus 1858, is, op verzoek van beide Echtgenooten, uitgesproken de scheiding van **Tafel** en **Bed**, tusschen OTTE SIJBRENS BROUWER, zonder bepaald beroep, en deszelfs Huisvrouw WOPKJE OTTES SPEULSTRA, mede zonder beroep, beide woonachtig te Ferwerd.

Voor Extract conform,
R. ATTEMA, *Prec.*

⁂ Getrouwd:
Batavia, 29 Junij 1858.
C. DE WAAL met C. H. COX.
Eenige kennisgeving.

⁂ Getrouwd:
Hazerswoude, den 14 September 1858.
JACOBUS HILBRANT TROMP, van *Woudsend*, en IJDA WILHELMINA VAN DER VLIES.

⁂ Getrouwd:
Leeuwarden, 15 September 1858.
A. WIERSMA, van *Rauwerd*, en C. MENALDA, van *Leeuwarden.*

⁂ Getrouwd:
Franeker, 16 September 1858.
R. J. DE ST. AULAIRE en A. S. BURGHGRAEF.
Eenige kennisgeving.

⁂ Getrouwd:
Sneek, den 18 Sept. 1858.
S. K. BRUINEWOUD, Wedn. van L. J. VELTHUIJS, en D. I. BOOTSMA, van *Sneek.*

⁂ Bevallen van een ZOON JANKE BLAUW, geliefde Echtgenoote van
Dockum, 9 September 1858. A. A. HEMMINGA.
Eenige kennisgeving.

⁂ Bevallen van een' ZOON FROUKJE BAIJLÉ — RADEMAKER.
Dockum, 15 September 1858.
Bijzondere kennisgeving aan Familie en Vrienden.

⁂ Voorspoedig bevallen van een ZOON T. H. VROLIJK, Echtgenoot van
Sneek, 16 September 1858. P. v. D. FEER Cz.

⁂ Heden beviel zeer voorspoedig van een ZOONTJE JANTJE WIEBINGA, Echtgenoote van
Leeuwarden, den 18 September 1858. H. DE GROOT, *Boekdrukker.*
Algemeene kennisgeving.

⁂ Bevallen van eene DOCHTER FROUKJE H. WARTENA, Echtgenoot van
Warga, den 19 September 1858. KLAAS K. HOEKSTRA.
Eenige kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

⁂ Heden avond overleed, na eene ziekte van acht dagen, tot onze bittere droefheid, ons geliefd veel belovend jongste Dochtertje AKKE, in den jeugdigen leeftijd van bijna drie jaren.

Kimswerd, den 10 September 1858.
SIMON R. DIJKSTRA.
AAFKE K. WESTRA.

Dienende deze tevens tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

⁂ Heden overleed, tot mijne diepe droefheid, mijn waarde Echtgenoot PAULUS FRANKES ZIJLSTRA, in den ouderdom van 63 jaren. Na een langdurig lijden waren zijne laatste oogenblikken toch zacht en kalm; mogt zijn heengaan ... zijnde ...

...a, den 10 September 1858.
HINKE J. EVERTSMA, *mede uit naam der Kinderen.*

⁂ Na voorzien te zijn van de H. Sacramenten der Ster... namiddag om 4 uur, onze waarde Vader HESSEL GOSSES ... ouderdom van 84 jaren en 6 maanden.

Blaauwhuis, den 18 September 1858.
GOSSE HESSE... *uit aller ...*

⁂ Aan Familie, Vrienden en Bekenden wordt door deze kennis... onze waarde Vader en Schoonvader DOEKE JOCHUMS OOST..., Weduwnaar van ROMKJE TETMANS HARSTA, laatst van GRIETJE ..., heden avond, in den gezegenden ouderdom van 89 jaren en ruim ... overleden.

Weidum, den 14 September 1858.
JOLT D. OOST...
JELTJE R. BOO...

⁂ Na een langdurig, doch geduldig lijden, overleed heden na den ... voorzien van de H. Sacramenten der Stervenden, mijn geliefde echtgenoot ...MAS GOUKES ZWAGA.

Hij bereikte slechts den jeugdigen leeftijd van 29 jaren en 2 maanden, ... van ik nog geen zestien maanden door een genoegelijken echt met hem mogt ...eenigd zijn.

Makkum, 15 September 1858.
CATHARINA L. POPMA, Wed. T. G. ZWAGA.

⁂ Heden overleed, na eene kortstondige ongesteldheid, mijn geliefde Echtgenoot MARTINUS JACOBUS SCHUURMANS, in den ouderdom van 71 jaren.

Leeuwarden, 16 September 1858.
Wed. M. J. SCHUURMANS, geb. TRESLING.

De Affaire wordt op denzelfden voet gecontinueerd.

⁂ Heden overleed, in den ouderdom van bijna 83 jaar, onze waarde Moeder en Behuwdmoeder JULIANA DE VRIES, Wed. van JEREMIAS CORÉE, in leven Stads Makelaar alhier.

Leeuwarden, 18 September 1858.
B. ADRIANI, *uit aller naam.*

⁂ Heden morgen overleed, tot mijne en der Betrekkingen diepe droefheid, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote FROUKJE KLAZES BREEUWSMA, in den ouderdom van ruim 28 jaren, mij uit een huwelijk van 2 jaar en 4 maanden 2 jeugdige Panden nalatende, waarvan het jongste slechts 3 dagen telt. De Heere schenke mij kracht om deze zware beproeving met stille onderwerping te dragen.

Bozum, den 18 September 1858. SIJE A. ALGERA.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

⁂ Na eene hevige ziekte van slechts twee dagen, behaagde het den Heer van leven en dood uit onze liefdearmen weg te rukken, onze eenige teedergeliefde Dochter AAFKE, in den bloeijenden leeftijd van ruim 9 jaren. — De Heer, wiens doen wijsheid en liefde is, sterke ons onder deze zware beproeving, door de hoop op eene zalige hereeniging in betere gewesten.

Burgwerd, 18 September 1858.
SJOERD F. BRUINSMA.
DOUTJE O. SCHUURMANS.

⁂ Te Alkmaar overleed op den 16 September ll zeer onverwacht, in den ouderdom van ruim vier en zestig jaren, mijne waarde Tante FROUKJE BOUWES STIENSTRA, zonder bedrijf gedomicilieerd te Groningen.

Sneek, den 19 September 1858. Mr. B. S. STIENSTRA.
Eenige kennisgeving.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken stand te *Leeuwarden* zijn van den 14 tot en met den 20 September 1858 aangegeven: 18 geboren, 18 overleden, gehuwd 4 paren.

GAZ-FABRIEK.—SNEEK.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 1 October 1858, des middags ten 12 ure, zal door het Gemeente-Bestuur te Sneek, op het Raadhuis aldaar, onder nadere goedkeuring, worden aanbesteed:

1°. **Het maken der GEBOUWEN en PUTTEN.**

2°. **Het leveren en plaatsen der IJZERWERKEN, met de aankleve van dien,** voor de Gaz-Fabriek aldaar.

Het bestek en de teekeningen hiervan zullen van af den 13 dezer ter inzage liggen op de Gemeente-Secretarie en bij den Heer J. M. VAN DER MADE, Civ. Ingenieur te *Dordrecht*, terwijl op franco aanvrage, à contant, het bestek à ƒ 2 per stuk, ook aldaar verkrijgbaar zal wezen.

De noodige inlichtingen zijn bij genoemden Ingenieur te verkrijgen, en de aanwijzing van het werk zal in loco geschieden op den 30 dezer en op den dag der aanbesteding, des morgens ten 9 ure.

Sneek. 10 September 1858.
De Burgemeester en Wethouders,
WOUDA.
De Secretaris, HAGA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN BAARDERADEEL roepen, ten verzoeke van Kerkvoogden, op de Hervormde Floreenpligtigen van de dorpen:

Hijlaard, op Dingsdag den 21 September 1858, voormiddags 11 uur;
Bozum, op Woensdag den 22 September e. k., voormiddags 11 uur;
Britswerd, op Maandag den 27 September e. k., voormiddags 10 uur;
Wieuwerd, op denzelfden dag, namiddags 1 uur;
Huins, op Dingsdag den 28 September e. k., voormiddags 10 uur;
Lijons, op denzelfden dag, middags 12 uur;
Baard, op Donderdag den 30 September e. k., voormiddags 11 uur;
Weidum, op Zaturdag den 2 October e. k., voormiddags 11 uur;
Jorwerd, op Maandag den 4 October e. k., voormiddags 11 uur;
Jellum, op Dingsdag den 5 October e. k., voormiddags 10 uur;
Beers, op denzelfden dag, namiddags 12½ uur;
Oosterwierum, op Donderdag den 7 October e. k., voormiddags 11 uur;
Mantgum en Schillaard, op Zaturdag den 9 October e. k., voormiddags 11 uur;
Oosterlittens, op Maandag den 11 October e. k., voormiddags 11 uur;

om te verschijnen in de verschillende Dorpskerken, ten einde:

a. op te nemen en na bij goedbevinding te sluiten de Rekeningen der Kerkvoogdij-Administratien over 1857;

b. vast te stellen de Begrootingen voor 1859;

die van Jellum speciaal tot benoeming van 2 nieuwe Kerkvoogden voor W. F. Jellema en IJ. L. Kingma, overleden; en

die van Mantgum en Schillaard, om te delibereren over een verzoek tot afstand van Grond voor eene Huisstede voor de Weduwe Jacobus Penninga te Mantgum.

Wordende bovenstaande Floreenpligtigen alsdan tevens ter gezegde plaats en tijd door het Gemeente-Bestuur opgeroepen, ten einde, naar aanleiding eener resolutie van Heeren Gedeputeerde Staten van Friesland, dd. 9 Augustus 1858, no. 5, met dat Bestuur schikkingen te treffen, ten aanzien van het aandeel, hetwelk van de inkomsten der Onderwijzers in gezegde dorpen, uit de kerkvoogdijbeurzen of uit beneficiale goederen uitsluitend voor de waarneming van kerkelijke bedieningen, moet worden gerekend.

Weidum, den 8 September 1858.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
E. D. v. BEIJMA, *Burgem.*
J. VAN LOON Jz., *Secr.*

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WESTDONGERADEEL maken bekend, dat op Woensdag den 6 October e. k., des voordemiddags ten elf ure, in de Herberg *de Gouden Klok* te Holwerd, in het openbaar, bij inschrijving en opbod, zal worden aanbesteed:

Het aanleggen van de volgende KUNSTWEGEN:

a. van *Holwerd* over *Waaxens*, *Brantgum*, *Foudgum*, langs *Bornwird* en *...terwird* tot aan de stad *Dockum*, ter lengte van 8409 ellen;

b. van den *Handwijzer* ten oosten van *Hantum*, langs den zoogenaamden *...* *Weg* tot *Hantumhuizen*, ter lengte van 1993 ellen;

door het leggen der Aardebanen, het leveren van de benoodigde Grind, ... klinkert en verdere Bouwstoffen, en het begrinden en bevloeren van den ...

De aanwijzing in loco zal plaats hebben voor den sub *a* vermelden ... Maandag den 4 October, des voordemiddags ten 10 ure, aan te vangen bij ...werd, en voor den sub *b* genoemden Weg, op Dingsdag den 5 dier maand, ... voordemiddags ten elf ure, aan te vangen bij den Handwijzer ten oosten ... Hantum. — De bestekken zullen, behalve op het Gemeentehuis, op de ... leesplaatsen van Rijks en Provinciale bestekken ter lezing leggen.

Ternaard, den 17 September 1858.
Burgemeester en Wethouders ...
HOPPERUS BUMA...
De Secretaris, J. KLAA...

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van OPSTERLAND roepen, bij deze, op, ten verzoeke van de betrokken Kerkvoogden, de Hervormde Floreenpligtigen van de onderstaande dorpen, om te verschijnen, die van:

Lippenhuizen, op Vrijdag den 1 October 1858, voormiddags 9 uur,	in de respective Dorpskerken;
Terwispel, op denzelfden dag, voormiddags 11 uur,	
Kortezwaag, op denzelfden dag, namiddags 1½ uur,	
Ureterp, op Maandag den 4 October 1858, voormiddags 9½ uur,	
Siegerswold, op denzelfden dag, voormiddags 11 uur,	
Duurswold c. a., op denzelfden dag, namiddags half 1 uur,	
Wijnjeterp, op denzelfden dag, namiddags 2½ uur,	
Hemrik, op denzelfden dag, namiddags 4 uur,	

Langezwaag en *Luxwold*, op Vrijdag den 8 October e. k., voormiddags 11 uur, in de Kerk te Langezwaag;

Beets, op Vrijdag den 8 October e. k., namiddag 5 uur,	in het Gemeentehuis;
Beetsterzwaag, op denzelfden dag, namiddags 6 uur,	
Olterterp, op denzelfden dag, namiddags 7 uur,	

ten einde: 1°. op te nemen en na welbevinding te sluiten de Kerkvoogdij-Rekeningen over den jare 1857; 2°. met of zonder verandering vast te stellen de Begrootingen voor de dienst van 1859; 3°. waar het noodig is vast te stellen de Omslagen over de Florenen, dienst 1859; 4°. te benoemen nieuwe Kerkvoogden, voor de met 1 Januarij 1859 aftredenden of te voorzien in andere vacatures; 5°. te behandelen de resolutie van Gedeputeerde Staten, omtrent het verleenen eener jaarlijksche bijdrage, uit de kerkvoogdijkassen, aan de Weduwen- en Wezenbeurs voor Onderwijzers in Friesland; 6°. die van *Beets*, om maatregelen te beramen tot herstelling of vernieuwing van de bouwvallige Kerk en Toren aldaar; 7°. die van *Wijnjeterp*, om te behandelen een voorstel van Kerkvoogden, omtrent de onwilligheid van *Tjibbe A. Andringa* aldaar, tot betaling van pacht van gronden aan de Kerk toebehoorende; 8°. die van *Terwispel: a.* te behandelen een verzoek van den Onderwijzer aldaar, om verhooging van zijn traktement als Koster; *b.* magtiging te verleenen tot publieke verkoop van 4 bunder 65 roede Klijnland, in de Wouden te *Terwispel*, en Kerkvoogden te autoriseren, deswege de noodige schikking met den tegenwoordigen huurder van die landen aan te gaan; *c.* goed te keuren de handeling van Kerkvoogden, omtrent de daarstelling van banken in de Kerk aldaar en de verhuring en begeving van dezelve; 9°. die van *Langezwaag*, om magtiging, tot het doen eener jaarlijksche uitkeering uit de Kerkvoogdij-inkomsten, aan het algemeen armbestuur aldaar, aan te vangen met de dienst 1858; 10°. alle voorstellen te behandelen die verder ter tafel mogten worden gebragt.

Beetsterzwaag, den 13 September 1858.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. A. LIJCKLAMA à NIJEHOLT.
J. T. DE HAAN, *Secretaris.*

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WESTSTELLINGWERF, **verdagende** de vergaderingen van Floreenpligtigen, door hen opgeroepen in deze Courant van Vrijdag jl., convoceren alsnu tegen **Vrijdag den 1 October a. s.**, de Hervormde Floreenpligtigen van:

Noordwolde, voormiddags 11 uur, ten huize van Jan Kiers, Kastelein aldaar, en van

Boijl, namiddags 2 uur, ten huize voormeld;

ten einde schikkingen met hen te treffen opzigtens het aandeel, hetwelk van de inkomsten der Onderwijzers ter genoemde plaatsen uit de kerkvoogdijbeurzen, uitsluitend voor de waarneming der kerkelijke bedieningen, moet gerekend worden.

Wolvega, den 18 September 1858.

H. S. DE VRIES, *L. B.*
METZLAR, *Secretaris.*

Aanbesteding bij geslotene briefjes.

De COMMISSIE VAN ADMINISTRATIE OVER DE GEVANGENISSEN te *Leeuwarden* gedenkt, op Maandag den 27 September 1858, des namiddags te vier ure, in het openbaar aan de minstinschrijvenden, onder nadere hoogere approbatie, aan te besteden: De leverantie van onderscheidene benoodigdheden voor de dienst der gevangenen te *Leeuwarden*, gedurende het jaar 1859, bestaande in: ROGGEN- en TARWENBROOD, AARDAPPELEN, RUNDVLEESCH, RUNDVET en BOTER, SCHENKELVLEESCH, GORT, GEELE en GROENE ERWTEN, GROENTEN, ZOUT, PEPER, AZIJN, OLIE, KAARSEN, GROENE ZEEP, gekristaliseerde SODA, KOFFIJ, CICHOREI en ZOETE MELK, STROO voor de ligging der Gevangenen, STEENKOLEN en TURF, ZAND en BEZEMRIJS, voorts de onderscheidene BUREAU-BEHOEFTEN, zoowel voor het Bureau van den Arbeid als voor dat van de Huish. dienst, volgens staat daarvan zijnde, en eindelijk ten behoeve der Ziekezalen: WITTEBROOD, BESCHUITEN, KALFSVLEESCH, RIJST, WIJN, BIER en KARNEMELK; een en ander in de voorwaarden van aanbesteding breeder vermeld.

Die hieraan gading maakt, kome op den bepaalden tijd, in het Huis van Opsluiting en Tuchtiging te *Leeuwarden*, alwaar gezegde voorwaarden, van heden af, ter lezing gereed liggen.

Wordende tevens aan de belanghebbenden bekend gemaakt:

1. Dat deze aanbesteding zal geschieden bij geslotene biljetten op zegel geschreven, zonder eenige nadere oproeping.
2. Dat de prijzen in dezelve vermeld, zullen moeten zijn in Nederlandsche Guldens, Centen, of honderdsten van dien, voluit in schrijfletters geschreven.
3. Dat de inschrijvers hunne namen en voornamen, alsmede die van hunne borgen, nauwkeurig in de biljetten zullen moeten beschrijven, en dezelve eigenhandig zullen moeten onderteekenen.
4. Dat het gewigt, voor de bedoelde levensbehoeften, nauwkeurig moet worden vermeld, zoo als bij de condition is bepaald.
5. Dat er zoo wel in het Huis van Burgerlijke en Militaire Verzekering als in het Huis van Opsluiting en Tuchtiging voornoemd, eene geslotene bus zal worden geplaatst, waarin de belanghebbenden hunne inschrijvingsbiljetten, van heden af, tot het uur der aanbesteding toe, zelve zullen kunnen werpen.
6. Dat zoodanige biljetten, welke niet overeenkomstig het voorgeschrevene zijn ingerigt en ingediend, buiten aanmerking zullen kunnen gehouden worden.
7. Dat de inschrijving van genoemde artikelen zal moeten geschieden bij Nederlandsche maten en gewigten.
8. En eindelijk, dat al de ingeschrevene biljetten op den dag en het uur der aanbesteding, door de Commissie van Administratie zullen worden geopend, in tegenwoordigheid van diegenen der inschrijvers of van hunne behoorlijk gemagtigden, die verlangen zullen daarbij tegenwoordig te zijn.

Leeuwarden, den 15 September 1858.

Namens de Commissie van Administratie voornoemd,
M. S. DE WAL, *Lid en Secretaris.*

AANBESTEDING.

HET BESTUUR DER NOORD-WILLEMS-KANAAL-MAATSCHAPPIJ is voornemens, op **Woensdag den 6 October 1858**, des middags te 12 uur, ten huize van den Kastelein R. Swartwold, aan de Groote Markt te *Groningen*, aan te besteden:

Het **bouwen** van twee **HOUTEN SCHUTSLUIZEN** en zeven **HOUTEN DRAAIBRUGGEN**, ten dienste van het Noord-Willems-Kanaal.

De bestekken van genoemde werken zullen van af den 15 September e. k., op franco aanvrage, tegen betaling van *f* 1 per exemplaar, verkrijgbaar zijn bij den Boekhandelaar P. VAN WICHEREN te *Groningen*, en bovendien ter lezing liggen:

Te *Groningen*, bij de Kasteleins Weduwe Eekhoff, Weduwe Bontekoe en ten Have, aan de Groote Markt; voorts bij de Kasteleins Heikens in de Zwaan, Visser in de Zon; te *Delfzijl*, bij de Kasteleins Hazenhoek en van Goor; te *Winschoten*, bij Mejufvr. Wisseman; te *Assen*, bij de Kasteleins Somer en Kuijpers; te *Meppel*, bij den Kastelein E. van Dijk; te *Vries*, in *den Posthoorn;* te *Amsterdam*, in *de Nieuwe Stads Herberg* en *het Vosje;* te *'s Gravenhage*, in *het Bossche Veerhuis;* te *Rotterdam*, in *de Romein;* te *Gorinchem*, in *de Hooiwagen;* te *Sliedrecht* en te *Werkendam*, in *de Rechthuizen;* te *Hardinxveld*, in *de Drie Snoeken;* te *Ameide*, in *de Societeit;* te *Utrecht*, in *de Nieuwe Bak*, en te *Vianen*, in *de Roos.*

De aanwijzing zal geschieden op Maandag den 4 October e. k., waartoe gegadigden zich te 10 uur aan de Drentsche Punt zullen moeten bevinden.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen te *Groningen* bij den Ingenieur der Maatschappij WITSEN ELIAS, of op het Bureau der Maatschappij in het Ommelanderhuis, alwaar de teekeningen ter inzage zullen voorliggen.

Groningen, den 8 September 1858.

Het Bestuur voornoemd,
J. W. C. VAN ITTERSUM, *Voorzitter.*
U. G. SCHILTHUIS, Jz., *Secretaris.*

De GECOMMITTEERDEN **van de Onderlinge Brand-Assurantie Societeit**, over de voormalige kantons: *Franeker*, *Bolsward* en *Dronrijp*, brengen bij dezen, ter kennis van belanghebbenden, dat, uit overweging van de onregelmatige winning van het HOOI in dezen zomer, voor den 1 October e. k. nogmaals gelegenheid te moeten geven, daarvan aangave of verbeterde aangave te kunnen doen; — waartoe gelegenheid zal zijn, des Maandags in *de Valk* te Franeker, des Donderdags in *de Wijnberg* te Bolsward en Zaturdag den 25 dezer op *Halfweg* te Dronrijp; telkens des voormiddags van 10 tot 12 ure.

Namens de Gecommitteerden voornoemd,
DRAISMA DE VRIES, *Boekhouder adint.*

VERKOOPING VAN EEN PERCEEL KLIJNLAND. — De Notaris A. ALMA te Bergum zal op Zaturdag den 25 September 1858, te 2 ure na den middag, bij Sjoerd Jansma, op het Huis ter Heide aldaar, finaal presenteren te verkoopen:

Een perceel HOOILAND, voorzien van Klijn, gelegen onder Hardegarijp, aan de Warlaan, *de Vier Mad* genaamd, groot 2-67-60, in eigendom behoorende aan den Heer T. Haisma te Bergum, dadelijk te aanvaarden; waarop geboden is *f* 1000.

De Notarissen H. B. KLAASESZ te Ternaard en Mr. J. WITTEVEEN te Metslawier zullen, op Woensdag den 29 September 1858, des namiddags ten 5 uur, ten huize van H. H. Luurs te Dokkum, finaal verkoopen:

De VASTIGHEDEN van Gerben Ates van der Woude, onder Hantum en Hantumeruitburen gelegen, breeder bij billetten omschreven; waarop geboden is als volgt: I. *f* 773, II. *f* 1903.50, III. *f* 868, IV. *f* 492, V. *f* 1251, VI. *f* 490; zamen *f* 5777.50.

De Notarissen T. S. VAN DER LEIJ te Langweer en G. ZANDSTRA te Balk zullen, ingevolge regterlijke magtiging, op Donderdag den 30 September 1858, des namiddags ten 2 ure, in na te melden Herberg, finaal presenteren te verkoopen:

1. Eene nieuwgebouwde HUIZINGE, HERBERG met STALLING en SCHUUR, staande en gelegen aan den Straatweg van Sneek naar de Lemmer, *Station Woudsend* genaamd, onder het behoor van het dorp Teroele, bekend ten Kadaster van de gemeente Langweer, sectie E no. 1849, Huis en Erf, voor eene grootte van 10 roede 85 el; waarop geboden is *f* 2706.
2. Een stuk uitmuntend WEIDLAND, gelegen tegenover het vorig perceel aan den Straatweg aldaar, ten Kadaster als boven bekend sectie E no. 1835, groot 2 bunder 10 roede 8 el; staande op *f* 2500.

Beide perceelen bij de eigenaars de Weduwe en Erven Johannes Wiebes Hettinga in gebruik en St. Petri en 12 Mei 1859 te aanvaarden.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN

DOKKUM EN LEEUWARDEN V. V.

De Notaris F. J. VAN SLOOTEN te Anjum zal, op Dingsdag den 5 October 1858, des avonds om 7 uur, ten huize van den Logementhouder G. Spijker te Dokkum, publiek, tegen genot van strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

Eene voor drie jaren nieuw gebouwde **ijzeren SCHROEF-STOOMBOOT** met eene MACHINE van 24 paardenkracht, lang over steven p. m. 25 Ned. ellen en breed 3 ellen; voorzien van eene **1ste en 2de Kajuit**, met daarbij behoorenden INVENTARIS, alsmede de onlangs verkregene CONCESSIE, om de **Stoomdienst** tusschen ***Dokkum*** en ***Leeuwarden*** v.-v. te mogen uitoefenen; thans nog eigen en verleend aan de Heeren Mr. J. Koning Uilkens te Wirdum, provincie Groningen, c. s.; zullende bedoelde Boot vóór den verkoop twee proeftogten doen (waarschijnlijk 2 en 4 October 1858), waarvoor toegangkaartjes en nadere conditien te vernemen zijn ten Kantore van den Notaris.

Veiling van Eiken Kromhout.

R. DE HAAN Sz., Deurwaarder te Leeuwarden, zal, op Donderdag den 30 September 1858, des voormiddags te 10 ure, ten huize van F. Boermans aldaar, bij publieke veiling verkoopen: Eene bij de Gaz-Fabriek te Leeuwarden liggende aanzienlijke partij **extra zware** mooi bekante EIKEN KROMHOUTEN van 25 tot 64 Nederlandsche duimen diameter, alsmede bijzonder geschikt voor HH. Molenmakers.

Verkoop van afbraak.

R. DE HAAN Sz., Deurwaarder te Leeuwarden, zal, op Vrijdag den 1 October 1858, des voormiddags te 10 ure, bij de Gaz-fabriek aldaar, publiek verkoopen: Eene partij **AFBRAAK**, bestaande in: STEEN, PANNEN, OUDE en NIEUWE PLANKEN, PALEN, DAMLEGGERS, KOZIJNEN enz., mitsgaders eenige GROOTE en KLEINE LADDERS en wat meer zal worden aangeboden.

Op Tjep en Boer onder Welsrijp

wordt voor den tijd van 7 jaren bij geslotene briefjes ter verhuring aangeboden: De **ZATHE** en **LANDEN**, groot 12 bunder 44 roede 60 el, alle Greidlanden; in eigendom behoorende aan de Diaconie der Hervormden te Dronrijp.

Conditien te vernemen bij E. DONIA te Kingmatille, door wien ook aanwijzing zal worden gedaan. — De briefjes zullen franco moeten worden ingeleverd vóór den 9 October e. k. bij J. PRAKKEN te Dronrijp.

TER OVERNAME

worden aangeboden AL DE **STEENHOUWERS-GEREEDSCHAPPEN** en nog aanwezige **blaauwe ZERK-** en andere **STEEN**, van wijlen A. VAN DER WIELEN, in leven Mr. Steenhouwer alhier. — Gegadigden gelieven zich te vervoegen bij A. VAN ZUIJLEN te *Leeuwarden.*

Uit de hand TE KOOP, Een snelzeilend KOFSCHEEPJE, groot 12 ton, met zijn toebehooren. Te bevragen bij HEND. J. LANGHOUT te Oldeboorn.

EENIGE ANNONCE

voor LIEFHEBBERS van BOVENLANDSCHE PAARDEN.

Tot aan den 3 October d. j. is bij den Ondergeteekende **uit de hand TE KOOP**: De beroemde donkerbruine DEKHENGST ***David***, echt Budjadinger ras en welke op de keuring van een groot aantal 3-jarige Hengsten in Maart 1857 te Groningen, de hoogste premie van *f* 200 heeft getrokken. Buiten gebruik als Dekhengst een zeer schoon en uitnemend Tilbury-Paard etc. en zeer mak, terwijl voor goede dekking de noodige bewijzen kunnen worden geproduceerd. Nadere informatien zijn ook te bekomen bij den Heer P. WEIKMAN, Veearts der 1ste klasse te *Leens*.

K. BORGMAN, *Landbouwer,*
op Oud Bocum onder KLOOSTERBUREN, *prov. Groningen.*

TE KOOP: 2 b. 57 r. 20 e. (7 pondemaat) op steel staand HOOI, aan de Bolswarder Vaart en in de nabijheid van den Rijdweg. Te bevragen bij RIENTS DE BOER onder Arum.

Ongeveer twintig koe'söten best buitenlands HOOI **TE KOOP.** Te bevragen bij H. J. KLOMPMAKER c. s. te Oudehaske.

VLAS TE KOOP: Worden gepresenteerd **uit de hand TE KOOP**, ***tien duizend*** VLASSCHOVEN; te bevragen bij M. A. VISSER en L. KAMSMA te Tzum.

TE KOOP: Ongeveer 2000 kub. ellen DROOGE GROVE PUIN, waaronder een groot gedeelte zeer geschikt tot bevlakking; liggende aan het water, alwaar met de grootste Tjalken kan worden geladen; nader te bevragen met *franco* brieven aan het Commissie- en Expeditie-Kantoor voor Heeren Aannemers van J. SMITS Jz. Senr. te Amsterdam.

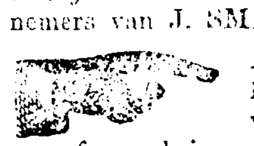

Aan Liefhebbers van de LANGE JAGT worden **TE KOOP** aangeboden: Vier uitnemend beste LOOPHONDEN, waaronder een **beste Beschutter.** Nadere inlichtingen zijn met *franco* brieven, onder letter C, te bekomen bij den Boekhandelaar A. PLANTINUS Jzoon te Dragten.

Die iets te vorderen heeft van of verschuldigd is aan den boedel van wijlen JACOBUS JOBS POSTHUMA, in leven Droogist te Dragten, wordt verzocht daarvan aangave te doen ten Kantore van den Notaris VAN BLOM aldaar, vóór of op den eersten October aanstaande.

De DROOGISTWINKEL met WAREN, POTTEN, FLESSCHEN en DOOZEN is **uit de hand te koop.**

Door het overlijden van A. v. d. Wielen, Mr. STEENHOUWER alhier, neemt de Ondergeteekende de vrijheid, zijne Stad- en Landgenooten de gunst te verzoeken, daar hij, bij bovengenoemde veel behulpzaam is geweest in het bewerken van GRAFSTEENEN enz. K. JAGER,

Steenhouwer in de Schrans bij Leeuwarden.

N. ROOZEN, in HYACINTHEN, TULPEN, CROCUSSEN, NARCISSEN, ANEMONEN, RANONCULEN, GLADIOLUSSEN, DAHLIAS en verdere BOLGEWASSEN, op de Hofstede *BRONSTEE* te Heemstede bij Haarlem, is voor korten tijd gelogeerd bij H. F. TJEPKEMA, in de Gouden Wagen bij de Lange Pijp te Leeuwarden.

COCOS-ZEEP.

Deze Zeep schuimt sterk, reinigt oogenblikkelijk, ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een jeugdig frisschen tint. Men koopt een groot stuk voor 15 ct.

Bij het wasschen van gekleurde Goederen en Zijden en Wollen Stoffen, doet zij, van eene zuiverder en minder scherpe loog bereid, de kleuren minder aan en maakt de wol niet hard.

De goede echte soort van het **VERKOOPHUIS** heeft den naam H. KERCKHOFF zoowel op de Zeep als op het Etiquet. Zij onderscheidt zich bovendien van de nagemaakte soorten door hare witte en doorschijnende kleur, door droogte en hardheid in het aanvoelen. De nagemaakte gelijken in kleur en aanvoelen op eene vetkaars. — *Wij verzoeken de Dépôthouders instantelijk hunne Kalanten op deze bijzonderheden opmerkzaam te maken.*

Het Persisch Insectenpoeder.

Dit zaad eener bloem uit het Ararat-gebergte doodt oogenblikkelijk Weegluizen, Vlooijen, Motten, Bladluizen, Mieren en alle andere ongedierten. Men strooit het in de reten der vloeren, aan de wanden, in de bedsteden, kisten, kasten, kleederen, bontwerk, op de Honden, Koeijen, Vogels en andere dieren. Waar het niet goed te strooijen is, kan men het met een blaaspijp inblazen. Wij verkoopen het in zakjes voor 50 ct.

SCHAKELS TRANSPARENTE LIJM-VERNIS

voor KANTOOR-, MAGAZIJN en HUISELIJK GEBRUIK, is zindelijk, kleeft perfect en blijft in het fleschje steeds vloeibaar, terwijl het kwastje door eene eenvoudige inrigting tegen het uitdroogen en hard worden beveiligd is.

Het is tevens een uitmuntend **VERNIS**, om Prenten, Landkaarten, Kartonnages enz. er mede te Vernissen.

Prijs van het fleschje met bijbehoorend kwastje 63 ct.

Het gunstig bekende **SCHUMACHERS POETSPOEDER**, dat het spoedigst en op de gemakkelijkste wijze het Metaal schoon maakt, is weder voorhanden.

STIJFSELGLANS, om het strijken gemakkelijk te maken en het goed een mooijen glans te geven. Een zakje kost 13 ct.

De nieuwe **MINERALE LIJM** is kleurloos, doorschijnend als glas en hecht het gebroken voorwerp, hetzij van Porcelein, Glas, Hout, Marmer, IJzer of ander Metaal zoo stevig aan elkander, dat het eer op eene andere plaats, dan op de gelijmde breken zal. Een fleschje kost 30 ct.

Het **VLEKKENWATER** neemt alle mogelijke vetvlekken weg uit Zijden, Wollen en andere Stoffen, zonder de kleuren in het minst te veranderen. Prijs per flacon 40 ct., groote flesch *f* 1.

Amsterdam, Verkoophuis; Leeuwarden, J. H. van Haagen en Gebr. de Graaff; Bolsward, S. S. Oosterbaan en S. R. Dijkstra; Dokkum, A. Schaafsma; Dragten, J. Posthuma Sz.; Franeker, Wed. K. Drager; Gorredijk, S. G. Zwart; Harlingen, P. L. Mirande Pz. en J. S. van Dijk; Hindeloopen, David de Jong; Heerenveen, G. Overdiep; Kollum, C. Nihot; Makkum, J. B. de Boer; Meppel, A. Jeulen; Sneek, P. T. Potma, en in de andere Steden in de bekende Dépôts.

URBANUS-PILLEN,

bereid volgens het **aloude** en **echte Recept**, waarop men in het bijzonder **attent** maakt, zijn zeer nuttig in ongesteldheden der ***Maag*** en werken heilzaam op de ***Spijsvertering***; zij zijn uitmuntend tegen de ***Gal***, ***Scherpte in het Bloed*** en ***uitslag der Huid***, zij zijn ***zacht-Laxerend*** en ***Slijm-afdrijvend***. Verzegelde Doozen van 37½, 75 en 150 cent zijn verkrijgbaar te

Amsterdam, *J. Alsteede, Droogist*, Heiligeweg, D, 321.	Harlingen, *H. de Windt.*
Assen, *G. G. Lambers.*	Heerenveen, Wed. *Dornseiffen.*
Akkrum, *Jan H. Bos.*	Meppel, *J. Worst Gz.*
Bolsward, *S. R. Dijkstra.*	Noordwolde, *F. A. Fischer.*
Franeker, Wed. *K. Drager.*	Sneek, *P. T. Potma.*
Groningen, *R. T. Tiddens.*	St. Anna-Parochie, *H. Ferwerda.*
	Wolvega, *C. A. Faber.*

De **ZALF en PILLEN van HOLLOWAY** *zijn het beste middel dat er bestaat ter genezing van* ***Huidziekten.*** De jongste zoon van K.... N......... te Broek in Waterland was lijdende aan eene hevige huidziekte, welke dit kind zeer ellendig maakte. Daar de moeder reeds alle middelen had ter hand genomen om hem te doen genezen en dit zonder gevolg bleef, was zij ontroostbaar deswegens, en klaagde haren nood aan eene vriendin; deze ried haar aan de Zalf en Pillen van Holloway te gebruiken. De moeder besloot daartoe en tot hare onuitsprekelijke vreugde was het kind in zes weken tijds volmaakt hersteld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN van *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.
POTJES ZALF „ 0.80, „ 1.85, „ 3, „ 7.05, „ 13.85, „ 20.50.

Zijn op franco aanvrage à contant te bekomen: aan het Hoofddépôt bij den Heer J. Straatman, 's Hertogenbosch; J. C. H. van Harinxma, Leeuwarden; Mej. Wed. H. A. Binksma, Harlingen; P. T. Potma, Sneek; S. Zwart, Gorredijk; S. Visser, Lemmer; S. S. Oosterbaan, Bolsward; Londen, Holloway's Etablissement Strand 224 en New-York, 80 Maiden Lane.

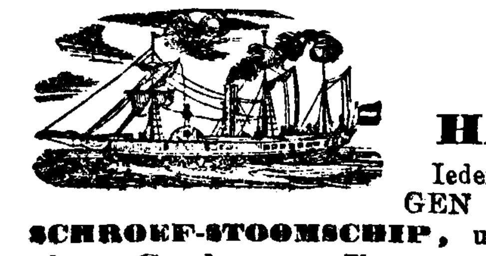

STOOMVAART
VAN
HARLINGEN naar HULL.

Iederen **WOENSDAG** vertrekt van HARLINGEN naar HULL een 1ste Klasse **IJZEREN SCHROEF-STOOMSCHIP**, uitmuntend ingerigt tot vervoer van **Passagiers**, **Goederen en Vee.**

Adres te Harlingen bij J. FOEKENS.

STOOMVAART
VAN
HARLINGEN op HULL.

Het Nederlandsch IJzeren STOOMSCHIP *MINISTER THORBECKE*, Kapt. NEPPERUS, vertrekt van **HARLINGEN** naar **HULL** op aanstaanden **Zaturdag** 25 September.

Adres voor **Passagiers**, **Goederen** en **Vee** bij I. & S. WIARDA.

Harlingen, den 20 September 1858.

STOOMVAART

van HARLINGEN naar NEWCASTLE on Tyne.
ook voor GOEDEREN naar STOCKTON ON TEES, LEITH, EDINBURGH, GLASGOW, DUNDEE
en omliggende Plaatsen.

Het ENGELSCHE **STOOMSCHIP *EMERALD***, Kapitein GEORGE H. TALLAN, vertrekt naar NEWCASTLE on Tyne, **Zaturdag** den 25 September 1858.

Bijzonder goed ingerigt voor VEE en andere GOEDEREN. — Adres bij de Agenten

VAN OPPEN'S ZONEN.

A. VAN ASSEN,

bij de Koornbeurs te Leeuwarden,

berigt aan zijne geëerde begunstigers, de ontvangst van een fraai assortiment LYONSCHE LONGCHALES, DOEKEN en ZIJDEN STOFFEN, zoowel **zwarte als gekleurde.**

DE GEWONE JAARLIJKSCHE HARDDRAVERIJEN

bij P. J. DE BOER te **Leeuwarden** zullen plaats hebben op **Zaturdag** den 25 September e. k., des morgens ten tien en des namiddags ten twee uur, om ***nader te bepalen PRIJZEN.***

's Morgens door Paarden, die niets hebben gewonnen (uitgezonderd diejarige), en 's namiddags door Paarden zonder onderscheid.

HARDDRAVERIJ TE BAIJUM.

Met toestemming van het E. A. Bestuur van Hennaarderadeel gedenken de Kastelein D. HUISENGA en eenige Liefhebbers, op Woensdag den 22 September 1858, te laten Verharddraven en aan den winnaar vrij te vereeren: ***Een fraaije ZILVEREN TAFELTABAKSPOT en dito KOMFOOR***, door Paarden, die geen Prijs noch Premie hebben gewonnen en tot genoegen der Keurmeesters zijn. De inschrijving en keuring der Paarden ten één uur, waarna de draverij precies ten twee ure zal beginnen.

BILLARDPARTIJ

ten huize van den Logementhouder E. D. QUARRÉ te Joure, op **Donderdag** den 23 September e. k.

PRIJS: ***Een GOUDEN HOROLOGIE, ter waarde van f 40.***
PREMIE: ***nader te bepalen.***
Aangifte vóór 's namiddags 5 uur.

BILLARDPARTIJ

op Vrijdag den 24 September 1858, ten huize van de Wed. A. CORNEL, in het Wapen van Haskerland te Joure.

PRIJS en PREMIE nader te bepalen.

OPEN TAFEL den 23, 27 en 29 September. — Gedurende de Kermis **MUZIJK** en **ZANG.**

HARDDRAVERIJ OP DE ENKELDE REGEL TE JOURE.

Met permissie gedenken DIRK VAN DER HEIDE, Kastelein aldaar, en eenige Liefhebbers, op Vrijdag den 24 September 1858, te laten Verharddraven en vrij aan den winnaar te vereeren:

Een extra fraaije ZILVEREN TAFELTABAKSPOT en dito KOMFOOR,

door Paarden, die niet meer dan twee Prijzen, Goud of Zilver, onder den man hebben gewonnen (hier niet in begrepen in driejarigen ouderdom) en die tot genoegen der Keurmeesters zijn. — De aangave moet vóór of om elf uur van dien dag geschieden, en om twee uur de Draverij.

HARDDRAVERIJ TE JORWERD.

Met toestemming van het Ed. Achtb. Bestuur van Baarderadeel gedenken, de Kastelein L. BOUMA en eenige Liefhebbers, op Woensdag den 22 September 1858, te laten Verharddraven, door driejarige Paarden, die geen Prijs hebben gewonnen. — Aangifte 's middags 12 uur. De harddraverij ten 2 ure.

HARDDRAVERIJ TE POPPINGAWIER.

Met vereischt consent gedenken de Kastelein A. K. HOEKSTRA en eenige Liefhebbers aldaar, op Maandag den 27 September e. k., te laten Verharddraven door driejarige Paarden:

Een extra fraai ZILVEREN AANSTEKERS-KOMFOOR.

Aangifte 's middags 12 uur. Aanvang der Draverij precies ten 2 uur.

Men vraagt in de provincien Friesland en Groningen WINKELIERS in **Kruidenierswaren** en in **Gedistilleerd**, die zich willen belasten met den verkoop van een artikel van dagelijksche behoefte, tegen eene goede provisie. Nadere informatien te bekomen bij den Heer P. M. KESLER, in de Groote Hoogstraat te Leeuwarden. Franco brieven.

J. A. TIMMENGA te Oosterend vraagt twee TIMMER- of KASTMAKERSKNECHTEN. Brieven franco.

Twee VERWERSKNECHTEN kunnen direct werk bekomen bij WASSENAAR te Balk. Brieven franco.

Er worden gevraagd op 12 November a. s.: in de Stad, eene bekwame WERKMEID, goed kunnende Tafelbedienen en met de natte Wasch omgaan, en Buiten, eene bekwame KEUKENMEID, beide P. G. en van goede getuigschriften voorzien. Adres aan M. TEFFER, in de Kruisstraat, lett. C, no. 71, te Leeuwarden. Brieven franco.

BOEKVERKOOPING.

Op Maandag 4 October en volgende dagen zal door W. P. VAN STOCKUM te 's Gravenhage verkocht worden: Eene aanzienlijke verzameling BOEKEN in verschillende Talen en Vakken van Wetenschap, Kunst en Letteren, voorts eene groote ZEE-ATLAS, ZEE- en LANDKAARTEN, HANDSCHRIFTEN, *geschreven* en *gedrukte* STAATSTUKKEN, alsmede SCHILDERIJEN, TEEKENINGEN, PRENTEN en PORTRETTEN, en eindelijk eenige PENNINGEN en MUNTEN en diverse andere voorwerpen, gedeeltelijk nagelaten door wijlen Mr. W. B. DONKER CURTIUS VAN TIENHOVEN, Oud President van den Hoogen Raad der Nederlanden, enz. en Jhr. Mr. H. E. RIDDER HUIJSSEN VAN KATTENDIJKE, Advocaat bij den Hoogen Raad.

De Catalogus is op *franco* aanvrage verkrijgbaar.

De Boekhandelaar A. SCHAAFSMA te Dokkum heeft uitgegeven en algemeen verzonden:

I. Ds. R. POSTHUMUS. De Philanthropie beschouwd in haar wezen, werken en afdwalingen. Gr. 8°, 64 pag. . . . . 50 ct.
II. H. G. V. D. VEEN. Spreuken en rijmen voor de lagere Volksschool. Kl. 8° 75 pag. . . . . 20 ct.

En debiteert voorts met goed gevolg:

1°. ROSALIE KOCH. Wat de Christelijke Liefde vermag; Schetsen uit het leven van August Herman Francke, Elisabeth Fry en Sara Martin. Gr. 8°. 254 pag. . . . . *f* 2.50.
2°. MAGDALENA, of de leiding Gods met eene diepgevallene Zondares, naar het Hoogduitsch, door Dr. L. A. C. Reigersberg, Predt. te Nijkerk. Kl. 8° 75 pag. . . . . 30 ct.
3°. Ds. R. POSTHUMUS. Fryske Leedsanch op de dead fen Dr. E. H. Halbertsma. Gr. 8°, 8 pag. . . . . 15 ct.

Door S. E. VAN NOOTEN te *Schoonhoven* is heden uitgegeven en verzonden:

EEN DERDE, GOEDKOOPE UITGAVE, VAN

VAN KOETSVELD'S
GODSDIENSTIGE EN ZEDELIJKE NOVELLEN.

EERSTE VERZAMELING.

300 bladz.; met een vignet in staal. Prijs *f* 1.60, fraai gebonden *f* 1.90.

Bij A. VAN LOON te Tiel is van de Pers gekomen:

DE HOLLANDSCHE VEE-ARTS,

of DE KUNST OM DE ZIEKTEN van *Paarden*, *Rundvee*, *Schapen*, *Geiten* en *Varkens* TE KENNEN EN TE GENEZEN; door **W. J. E. HEKMEIJER**, *Stads Vee-arts der 1ste Klasse te Utrecht.* Met eene voorrede van **F. C. HEKMEIJER**, *Vee-arts der 1ste Klasse, Leeraar aan 's Rijks-Veeartsenijschool, Lid van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, van het Centraal Veeartsenijkundig Genootschap, enz.* — **Prijs** ***f* 1.40.**

(Zie verder het Bijvoegsel.)

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ VAN DE ERVEN KOUMANS SMEDING.

's GRAVENHAGE, 20 September.

TROONREDE.

Z. M. de Koning heeft heden namiddag, op de bij het programma omschreven wijze, zich naar de vergaderzaal van de Staten-Generaal begeven en die vergadering, in vereenigde zitting van de beide Kamers, geopend met de volgende rede:

MIJNE HEEREN!

De plegtigheid van dit oogenblik heeft voor Mij eene meer dan gewone beteekenis. Mijn beminden oudsten Zoon aan Mijne zijde te zien, bij het openen der Vergadering van de Staten-Generaal, vervult Mijn hart met dankbaarheid aan God, die zijn leven gespaard, zijn aanleg ontwikkeld en zijne jeugd in zoovele opzigten gezegend heeft.

Het volk, door U vertegenwoordigd, heeft met blijdschap het tijdstip gevierd, waarop wederom een Prins van Oranje het staatkundig leven is ingetreden. De blijken van liefde tot Mijn Huis, bij die gelegenheid aan den dag gelegd, hebben Mijne begeerte versterkt om al Mijne krachten te wijden aan het welzijn van het land, voor welks geluk Mijne voorvaderen geleefd en vele hun blóed gestort hebben.

Aan Mijne Regering valt bij voortduring de rustige taak te beurt, het vrije geest te bevorderen van de zegeningen der beschaving en des vredes. Mijne betrekkingen met alle Mogendheden zijn van den meest vriendschappelijken aard, en, terwijl met een naburigen Staat het handelsverkeer voor de voortbrengselen van den geest door een onlangs gesloten verdrag is vrijgemaakt, wordt in het verwijderd Oosten, door de pogingen Mijner Regering, voor onze Indische bezittingen de handel meer en meer van belemmeringen ontheven en is het rijk van Japan voor den wereldhandel toegankelijk gemaakt.

De veiligheid echter van 's Rijks grondgebied vordert het aanwezen van wapenkrachten ter verdediging. Ik kan U de verzekering geven, dat de zee- en de landmagt zich Mijne zorgen waardig betoonen.

De rust, door vrede en veiligheid geschonken, doet, onder 's Hemels zegen, de meeste bronnen van volksbestaan mildelijk vloeijen.

De stremming in den algemeenen geldsomloop, welke, eenige maanden geleden, handel en nijverheid bedreigde, was gelukkig van korten duur.

De oogst van dit jaar belooft betere uitkomsten dan aanvankelijk werden verwacht. De gunstige staat van 's Lands geldmiddelen zal U blijken uit de mededeelingen, die bij het aanbieden van de Staatsbegrooting U zullen gedaan worden.

Kunsten en wetenschappen worden met toenemende belangstelling beoefend.

Ook in onze Overzeesche bezittingen heerschen rust en welvaart. Mijne Regering bevlijtigt zich, door een regtvaardig bestuur, door de stoffelijke en zedelijke ontwikkeling te begunstigen en de instellingen te eerbiedigen van de bevolkingen aldaar aan het Nederlandsch gezag onderworpen, vertrouwen en gehechtheid aan te kweeken. Mogt desniettemin dat gezag worden miskend, dan is eene talrijke en geoefende zee- en landmagt daar om het krachtdadig te handhaven.

Het genot van al dien voorspoed, Mijne Heeren! moet ons aansporen tot ijver om onze staatsinstellingen te verbeteren en te voltooijen.

Nieuwe of gewijzigde ontwerpen van wetten zijn gereed om U binnen korten tijd te worden aangeboden.

Uw onderzoek van de Staatsbegrooting zal niet zijn afgeloopen, zonder dat een voorstel tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen U ter beoordeeling zal zijn voorgelegd.

De wetsontwerpen, die U onverwijld zullen worden aangeboden, tot ondersteuning van den aanleg van spoorwegen en ter tegemoetkoming in de finantiële bezwaren van onderscheidene gemeenten, mogen offers van de schatkist vorderen, de toestand van 's Lands financien geeft Mij bovendien de vrijheid om U eenige verlichting voor te stellen van de lasten der ingezetenen. Verschillende wetten betreffende de belastingen zullen aan uwe beraadslagingen onderworpen worden. De wenschelijkheid van voortdurende schulddelging zal daarom niet uit het oog worden verloren.

Is het altijd met smart geweest, wanneer Ik heb moet gewagen van eene slavenbevolking onder het gebied der Nederlandsche Regering, Ik hoop, dat de maatregelen, die beraamd zijn om aan dien toestand een einde te maken, Uwe goedkeuring zullen kunnen verwerwen.

Op nieuw zal eene poging worden gedaan, om, door gemeen overleg, den staat van onzekerheid te doen ophouden, waarin de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie verkeeren. Maar niet minder noodig is het, en evenzeer eischt het een grondwettig voorschrift, dat een Nederlandsch Wetboek van strafregt tot stand kome. Ter vaststelling van de beginselen, die daarbij zullen aangenomen worden, zal Uwe medewerking worden ingeroepen, en Uwe overweging daarvan zal gelijktijdig kunnen geschieden met het onderzoek van een nieuw ontwerp van wet op de regterlijke organisatie.

Regeling van den werkkring van den Raad van State; herziening der tabellen, waarbij het Rijk verdeeld is in kiesdistricten; bepalingen omtrent den doortogt en het vervoer van landverhuizers; voorschriften ter verzekering van het algemeen belang bij het gebruik van Spoorwegen; inrigting van de nationale militie; voorzorgen bij de uitoefening der geneeskunst, — Ziedaar eenige der andere onderwerpen, waaromtrent U binnen kort ontwerpen van wetten zullen worden aangeboden.

Mijne Heeren! Het gewigt van deze Uwe werkzaamheden voegt zich bij de gewaarwordingen van Mijn Vaderhart, om de plegtigheid van dezen dag voor Mij buitengewoon belangrijk te doen zijn. Zij zal het ook voor U worden, wanneer bij het terug zien op de taak, die U wacht, de bewustheid U zal mogen ten deel vallen veel te hebben tot stand gebragt ten beste van het dierbaar Vaderland. God schenke daartoe Zijnen Zegen!

Ik verklaar deze Vergadering van de Staten-Generaal te zijn geopend.

NOTIFICATIE.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Friesland* brengt bij deze ter kennis van een iegelijk, die daarbij belang heeft, dat door den Koning, bij besluiten van 28 Junij 1858 (*Staatsblad* no. 54 en 55), en met intrekking van die van 29 Januarij 1850 en 17 Maart 1853 (*Staatsblad* nos. 3 en 14), nadere bepalingen zijn vastgesteld omtrent het voeren van seinlichten door schepen op zee en 's Rijks binnenwateren; zijnde de beide eerstgen. besluiten van inhoud als volgt:

(*Staatsblad* no. 54.) WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.,

Op het gemeenschappelijk rapport van Onze Ministers van Marine, van den ... no. 71, van Binnenlandsche Zaken, van den 3 Junij 1858, lit. *d*, 6de afd., van Buitenlandsche Zaken, van den 4 Junij 1858, no. 3, en van Finantien, van den 19 Junij 1858, no. 98, J. U. R., houdende voorstel tot wijziging der bestaande bepalingen omtrent het voeren van seinlichten bij nacht, door zee-, stoom- en zeilschepen en het doen van seinen, bij mist, tot het vermijden van aanvaren;

Den Raad van State gehoord (advies van den 25 Junij 1858, no. 3),

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van den 1 October 1858 worden ingetrokken en buiten werking gesteld de Koninklijke besluiten van den 29 Januarij 1850 (*Staatsblad* no. 3) en van den 17 Maart 1853 (*Staatsblad no.* 14) en op dat tijdstip vervangen door de navolgende bepalingen:

Stoomschepen.

Alle zee-stoomschepen, stoomende, vertoonen, van zonsondergang tot zonsopgang, de volgende lichten:

1°. Een helder wit licht aan den top van de fokkemast;
een groen licht aan de stuurboordszijde;
een rood licht aan de bakboordszijde.

2°. Het licht aan den top van de fokkemast is zóó ingerigt, dat het, bij donkere nachten, met heldere lucht, op eenen afstand van ten minste een en een vierde Duitsche mijl, zigtbaar is, en een onveranderlijk en onafgebroken licht doet schijnen over eenen boog van den horizon, van twintig kompasstreken; en het is zóó bevestigd, dat het licht werpt over tien kompasstreken wederzijds van het schip, te weten: van regt vooruit tot twee streken achterlijker dan dwars aan elke zijde.

3°. Het groene licht aan stuurboordszijde en het roode licht aan bakboordszijde zijn zóó ingerigt, dat zij, bij donkere nachten, met heldere lucht, op eenen afstand van ten minste een halve Duitsche mijl zigtbaar zijn; en een onveranderlijk en onafgebroken licht doen schijnen over eenen boog van den horizon, van tien kompasstreken; en zij zijn zóó bevestigd, dat zij licht werpen van regt vooruit tot twee streken achterlijker dan dwars, aan de stuurboords- en aan de bakboordszijde.

4°. De lichten aan de zijden worden aan den binnenboordkant voorzien van schermen, zich ten minste ééne el verder dan het licht naar voren uitstrekkende, om te voorkomen, dat de lichten van de andere zijde kunnen gezien worden.

5°. Stoomschepen, slechts zeilende, voeren geen licht aan den top van de mast.

Mistseinen.

Alle zee-stoomschepen, door raderen of schroeven voortgestuwd, stoom op hebbende of onder stoom zijnde, gebruiken, in alle gevallen van mist, als mistsein eene stoomfluit, geplaatst voor den schoorsteen, niet minder dan twee en een half el boven dek.

Met deze wordt ten minste eens in elke vijf minuten gefloten; geen stoom op hebbende gebruiken zij een misthoorn of eene klok zoo als voor zeilschepen is voorgeschreven.

Zeilschepen.

1°. Alle zee-zeilschepen, onder zeil zijnde of gesleept wordende, vertoonen van zonsondergang tot zonsopgang, een groen licht aan de stuurboordszijde en een rood licht aan de bakboordszijde van het schip. Deze lichten zijn zóó ingerigt, dat zij, bij donkere nachten, met heldere lucht, op een afstand van ten minste eene halve Duitsche mijl zigtbaar zijn en een onveranderlijk en onafgebroken licht doen schijnen over eenen boog van den horizon, van tien kompasstreken, van regt vooruit tot twee streken achterlijker dan dwars aan de stuurboords- en aan de bakboordszijde.

2°. De gekleurde lichten worden bevestigd, wanneer het doenlijk is, die zóó te vertoonen; en worden aan den binnenboordkant voorzien van schermen, zich ten minste ééne el verder dan het licht naar voren uitstrekkende, om te voorkomen, dat de lichten van de andere zijde kunnen gezien worden.

3°. Als de gekleurde lichten niet bevestigd kunnen worden (zoo als op de kleine schepen, bij slecht weder, worden zij, van zonsondergang tot zonsopgang, elk op de zijde van het schip, waar het behoort, op het dek gereed gehouden, tot oogenblikkelijke vertooning; en worden zij, bij het naderen van of tot eenig schip of schepen, op zoodanige wijze vertoond, dat zij het best gezien kunnen worden; zulks tijdig genoeg om aanvaren te vermijden, en zóó, dat het groene licht niet van bakboordszijde, en het roode licht niet van stuurboordszijde kan gezien worden.

Mistseinen.

Alle zee-zeilschepen, onder zeil zijnde, gebruiken, in alle gevallen van mist, wanneer zij over bakboord liggen, een misthoorn en als zij over stuurboord liggen eene klok. Ten minste ééns in elke vijf minuten worden deze seinen gegeven.

Zeil-loodsvaartuigen voeren alleen een wit licht van top en vertoonen, om de vijftien minuten, een schitterend licht. Zij doen de mistseinen als zee-zeilschepen.

Schepen ten anker.

Alle zeeschepen, op reeden of in vaarwaters ten anker liggende, vertoonen, van zonsondergang tot zonsopgang, waar het best kan gezien worden, maar niet hooger dan zeven el boven scheepsboord, een wit licht in eene bollantaarn van twee palm middellijn, zóó ingerigt, dat het rondom een helder, onveranderlijk en onafgebroken licht werpt langs den geheelen horizon, of den afstand van ten minste een vierde Duitsche mijl.

Onze Ministers van Marine, van Binnenlandsche Zaken, van Buitenlandsche Zaken en van Finantien zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk, met eene daarbij behoorende toelichting omtrent het gebruik der seinlichten, in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 28 Junij 1858. (*get.*) WILLEM.

De Minister van Marine,
(*get.*) J. S. LOTSIJ.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) VAN TETS.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) J. K. VAN GOLTSTEIN.

De Minister van Finantien,
(*get.*) VAN BOSSE.

Uitgegeven den *vyfden* Julij 1858.
De Directeur van het Kabinet des Konings,
(*get.*) DE KOCK.

Behoort bij Koninklyk besluit van 28 Junij 1858 (Staatsblad no. 54).

TOELICHTING.

De navolgende schetsen dienen ter opheldering van het gebruik der lichten, door schepen in zee gevoerd wordende, en om aan te toonen de wijze, hoe zij aan een schip, dat die lichten ziet, de plaats en rigting van het schip, dat gezien wordt, te kennen geven.

1°. *Als men het roode en het groene licht ziet.*

A ziet een rood en een groen licht vóóruit; — dan weet A, dat een schip in zijne koerslijn regt tegen hem inligt.

Ziet A een wit toplicht boven de beide anderen, dan weet hij dat B een stoomschip is.

2°. *Als men wel het roode, maar niet het groene licht ziet.*

A ziet een rood licht vóóruit of kraanbalksgewijs vóóruit; — dan weet A òf, dat eenig schip hem op den bakboordsboeg nadert, gelijk B,

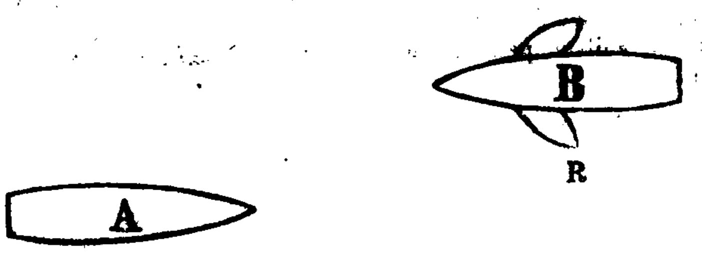

òf, dat eenig schip, naar bakboordszijde, vóór hem over ligt, gelijk DDD.

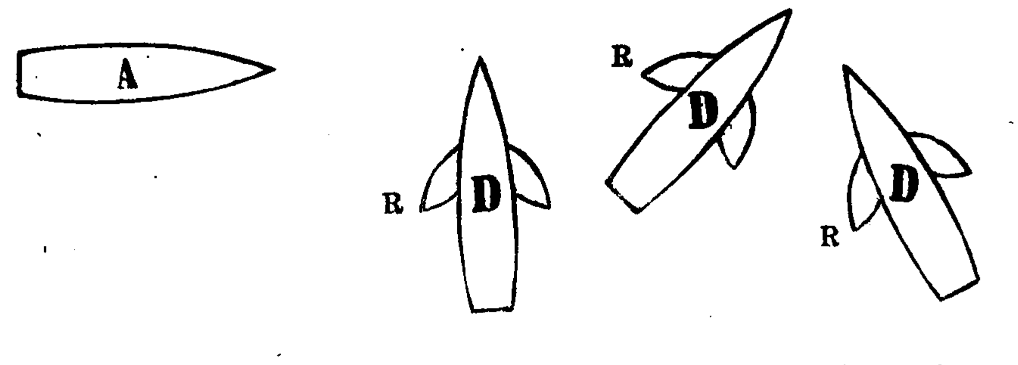

Ziet A tevens een wit toplicht boven het roode, dan weet hij, dat het een stoomschip is, hetwelk òf tegen hem inligt, gelijk B, òf zijne koerslijn, in eenige rigting naar bakboord, vóór hem over, snijdt, zoo als DDD.

3°. *Als men wel het groene maar niet het roode licht ziet.*

A. ziet een groen licht vóóruit of kraanbalksgewijs vooruit; — dan weet A, òf dat eenig schip hem, als B, op zijn stuurboordsboeg nadert,

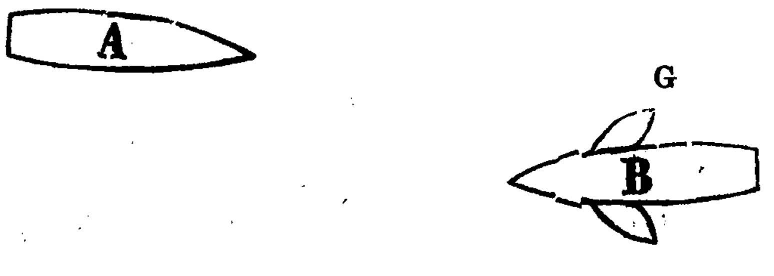

òf dat eenig schip, gelijk DDD, naar stuurboord vóór hem over ligt.

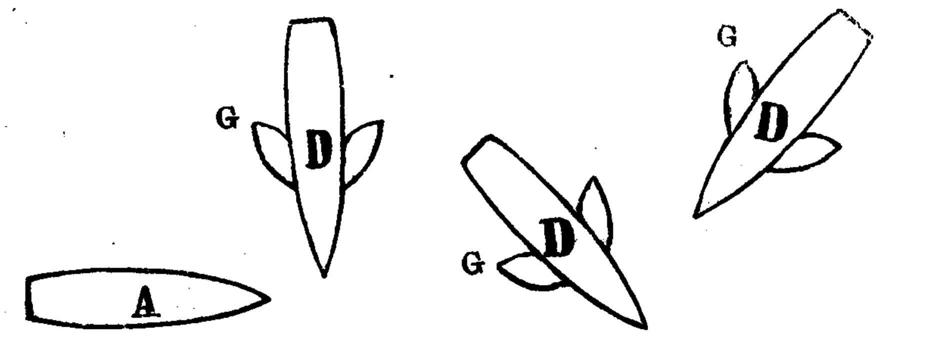

Ziet A een wit toplicht boven het groene, dat weet hij, dat het ontdekte schip een stoomschip is, dat òf, gelijk B, tegen hem inligt, òf, zoo als DDD, zijne koerslijn in eenige rigting, naar stuurboord, vóór hem over, snijdt.

(*Staatsblad* no. 55.) Wij WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.,

Gezien het gemeenschappelijk rapport van Onzen Minister van Marine, van den 20 Mei jl., no. 71, van Binnenlandsche Zaken, van den 3 Junij 1858, lit. D, 6de afdeeling, van Buitenlandsche Zaken, van den 4 Junij 1858, no. 3, en van Finantien, van den 19 daaraanvolgende, no. 98, J. U. R., houdende voorstel tot wijziging van art. 2 van het Koninklijk besluit van 9 December 1845 (*Staatsblad* no. 68);

Den Raad van State gehoord (advies van den 25 Junij 1858, no. 3),

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Met ingang van den 1 October 1858 wordt art. 2 van het Koninklijk besluit van 9 December 1845 (*Staatsblad* no. 68) gelezen als volgt:

Stoomvaartuigen, geene zeeschepen zijnde, des nachts op de rivieren en stroomen varende, voeren, van zonsondergang tot zonsopgang, twee helder lichtende lantaarns, achterop eene met roode, vóórop eene met groene glazen, geheschen aan de achterste en voorste mast, of bij degenen, die slechts ééne mast hebben, de roode lantaarn aan den vlaggestok achterop.

Zeilvaartuigen, geene zeeschepen zijnde, voeren, als zij gesleept worden, op de rivieren en stroomen, van zonsondergang tot zonsopgang, een helder lichtende lantaarn, met witte glazen aan den grooten top.

Aldaar onder zeil zijnde, en van zonsondergang tot zonsopgang, een ander, hetzij stoom- hetzij zeilschip, naderende, of daardoor opgeloopen wordende, vertoonen zij een helder wit licht, in zoodanigen stand, dat het door het genaderd wordende of naderende schip kan gezien worden, en zulks tijdig genoeg, om het gevaar van aanvaren te voorkomen.

Op reeden of stroomen ten anker liggende, voeren *zeilvaartuigen*, geene zeeschepen zijnde, van zonsondergang tot zonsopgang aan den grooten top een helder wit licht.

Zeeschepen, hetzij stoom- hetzij zeilschepen, blijven op de reeden, rivieren en binnenwateren van het Rijk de lichten voeren, bij Ons besluit van heden (*Staatsblad* no. 54) voorgeschreven.

Art. 2. Aan de voorschriften op het voeren van seinlichten, voorkomende in het Koninklijk besluit van 12 November 1851 (*Staatsblad* no. 144), houdende bekrachtiging van het Reglement van Politie voor de vaart op den Rhijn tot aan zee, wordt door het tegenwoordig besluit niet te kort gedaan.

Onze Ministers van Marine, van Binnenlandsche Zaken, van Buitenlandsche Zaken en van Finantiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk n het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 28 Junij 1858. (*get.*) WILLEM.

De Minister van Marine,
(*get.*) J. S. LOTSIJ.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) Van TETS.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) J. K. van GOLTSTEIN.

De Minister van Finantiën,
[illegible]

[illegible]

Zoo odat deze kome ter algemeene kennis, zal zij worden afgekondigd en aangeplakt op zoodanige plaatsen, waar dit gewoonlijk geschiedt, en voorts op de havenplaatsen in de logementen, op bordpapier geplakt, opgehangen en hangende gehouden worden.

Gedaan te *Leeuwarden*, den 30 Julij 1858.

De Commissaris des Konings,
Van PANHUIJS.

De middenprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 17 September 1858 te *Leeuwarden* geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 9.75.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . . - 195.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood*. . . . - 195.00.

Leeuwarden, den 18 September 1858.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
Van PANHUIJS.

PUBLICATIE.

De **Gedeputeerde Staten** der provincie *Friesland* brengen, ten vervolge op hunne Publicatie van den 13 September 1858, ter kennis der ingezetenen, dat, van den 11 tot en met den 17 September 1858:

1. 22 oningeënte runderen in de Provincie aan de besmettelijke longziekte zijn gestorven, als in de gemeenten: Achtkarspelen 2, Baarderadeel 1, Hemelumer Oldephaert en Noordwolde 3, Leeuwarderadeel 5, Tietjerksteradeel 1, Utingeradeel 1, Wonseradeel 1, Workum 2 en Wijmbritseradeel 6, en 16 door die ziekte aangetaste runderen, voor rekening der eigenaars, zijn afgemaakt, als in de gemeenten: Baarderadeel 3, 't Bildt 1, Franekeradeel 2, Haskerland 2, Leeuwarden 1, Leeuwarderadeel 1, Utingeradeel 1, Wonseradeel 4 en Wijmbritseradeel 1, waaronder 2 ingeënte runderen in de gemeenten Franekeradeel en Utingeradeel ieder een, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 Januarij dezes jaars 3636;

2. de besmettelijke longziekte zich heeft geopenbaard onder de runderen van de veehouders: Taeke Hotses Koopmans, te Jellum; Klaas Sijtses Okkinga, te Wijnaldum; Klaas Pieters Tromp, te Langweer; Foeke Jentjes Dijkstra, te Teroele; Pieter Durks Feenstra, te Molkwerum; Thomas Rintjes de Wal, te Grouw; Pieter Eegen Terpstra, te Warga; Pieter Wijbrandi, te Leeuwarden; Gerrit Piers Hornstra, te Wirdum; Abraham Johannes Kooistra, te Swichum; Hendrik Hendriks de Jong, te Benedenknijpe; Douwe Johannes Politiek, te Wons; Doekle Rinders Dijkstra, te Pingjum, en Broer Reinders Kijlstra, te Sneek;

3. gezond zijn verklaard de runderen van de veehouders: Rein Jans Dijkstra, te Tzum (gedeeltelijk); Dirk Ulbes Noordenbos, te Hallum; de Wed. Pieter Cornelus Posthumus, te Marrum; Sjoerd Sijbrens Hoekstra, te Goutum; Gerrit Jans Miedema, te Blessum; Sijmen Durks van der Woude, te Deerzum; Minze Jans Wijma en Hijlke Kijlstra, beiden te Oudega; Sijtze Bankes van der Velde, te Heeg; Klaas Meijes Oppedijk, te Idsega; Sjerp Rudolphus Wierda, te Jutrijp; Hendrik Hendriks Bonekamp, te Gaastmeer; Age Everts de Vries, te IJpecolsga; Wed. IJmte Johs. Bootsma en Albert Jentjes Albarda, beiden te Loënga; Hijlke Piers Oppedijk, te IJpecolsga; Jan Jeljers Reulen, te Jutrijp; Klaas Thijsses Jaarsma, te Heeg; Jhr. Mr. O. R. van Andringa de Kempenaer en IJef van der Weide, beiden te Leeuwarden; Hendrik Jelles Kerkstra, te Schoterniterdijken; Hendrik Roels de Jong, te Jubbega-Schurega; Eile Piers van der Gaast en Freerk Rein van der Leij, beiden te Teroele (gedeeltelijk); Andries Thomas Smeding, te Jelsum; IJsbrand Liezenga, te Giekerk; Cornelus Klazes Westra, te Peins; Hendrik Sikkes Tekstra, te Herbaijum, en Jan Jelles Stienstra, te Tzum.

Leeuwarden, den 20 September 1858.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
Van PANHUIJS, *Voorzitter*.
A. van der LAAN, *Griffier*.

GRONINGEN, 18 September.

GEMEENTERAAD van GRONINGEN.

In de heden gehouden vergadering van den Raad dezer Gemeente, heeft de commissie, in wier handen was gesteld de missive van den Commissaris des Konings, betrekkelijk de subsidie voor den aanleg van den Noordelijken spoorweg, rapport uitgebragt, waaruit blijkt, dat de Regering op eene jaarlijksche ondersteuning van *f* 100,000 gedurende 20 jaren rekende; dat bij overleg van de Commissarissen des Konings van de vijf provincien, die som alzoo was verdeeld, dat de provinciën Gelderland en Overijssel *f* 50,000 zouden bijeenbrengen, terwijl de overige *f* 50,000 door de provinciën Friesland, Groningen en Drenthe zouden worden verstrekt; dat het jaarlijksche aandeel van de provincie Groningen op op *f* 18,500 gebragt was, en dat Ged. Staten de helft dezer som voor rekening der Provincie wenschen te brengen, wanneer de gemeente Groningen voor de andere helft zorgt.

De commissie heeft het voorstel rijpelijk overwogen en is tot het resultaat gekomen, dat er bij haar geene redenen bestaan om het niet aan te nemen. Zij stelt alzoo voor te besluiten, burgemeester en wethouders te verzoeken om, namens den Raad, aan Ged. Staten te antwoorden, dat de bedoelde jaarlijksche bijdrage van *f* 9000 gedurende 20 jaren voor rekening dezer Gemeente wordt genomen. — Zonder beraadslaging of hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel der commissie besloten.

LEEUWARDEN, 20 September.

GEMEENTERAAD van LEEUWARDEN.

De Gemeenteraad van Leeuwarden heeft bij besluit dd. 18 September 1858, overeenkomstig de resolutie van heeren Ged. Staten van Friesland, dd. 6 September jl., waarbij uitspraak is gedaan omtrent de reclames tegen aanslagen op het kohier van den hoofdelijken omslag ten behoeve dezer gemeente, dienst 1858, in dat kohier de gevorderde wijzigingen aangebragt en het finaal vastgesteld, in belastbaar kapitaal tot een bedrag van *f* 2,535,395 en in totaal van den aanslag ter somma van *f* 53,763.15½.

In dezelfde vergadering is door burgemeester en wethouders voorgesteld te besluiten, de invordering der belasting voor het draaijen der thans voltooide ijzeren brug bij den Potmargewal, tot den 12 Mei 1860, bij gaardering te doen plaats hebben volgens aan den Raad medegedeelde instructie voor den gaarder, en de belooning voor dezen te bepalen op *f* 200 's jaars, benevens het genot van de aanwezige brugwachters woning. — Af te doen in eene volgende vergadering.

Ter Leeuwarder Courant-Drukkerij van de Erven [illegible]